

**UCHWAŁA NR LXI/437/23
RADY MIEJSKIEJ W SŁAWIE**

z dnia 28 września 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2023 – 2024.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2023 r, poz. 40 z późn. zm.) w związku z art. 6. ust. 2 pkt 1, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r, o przeciwdziałaniu przemocy domowej(Dz. U. 2021 r, poz.1249) , Rada Miejska uchwala:**uchwała się co następuje:**

§ 1. W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Gminy Sława, zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XXXVIII/215/20 Rady Miejskiej w Sławie, z dnia 17.12.2020 r, w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

§ 3. Wykonanie uchwały Powierza się Burmistrzowi Sławy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Sławomir Mazur

Gminny Program

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2023 – 2024

dla Gminy Sława

SPIS TREŚCI.....	2
1. Podstawa prawna.....	3
2. Rodzina jako podstawowa jednostka społeczna.....	4
3. Definicja Przemocy.....	5
4. Skutki przemocy.....	6
5. Założenia Programu.....	6
6. Cele programu.....	7
7. Zadania służb powołanych do realizacji Niebieskiej Karty.....	9
8. Realizatorzy programu.....	9
9. Źródła finansowania.....	10

I. PODSTAWA PRAWNA:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) Rozdział drugi pt. „**Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela**” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją,
2. ustawa z dnia 26.10.1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r, poz. 165 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 09.03.2023 roku, o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535).
4. Ustawa o pomocy społecznej (Dz. U. 2023 r., poz. 901).
5. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20.06.2023 r, w sprawie Zespołu Monitorującego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej .

II. RODZINA JAKO PODSTAWOWA JEDNOSTKA SPOŁECZNA.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice, bądź opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają relacje pomiędzy rodzicami a dziećmi, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, relacje wewnętrzne rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej nie zgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz inicjowania i wywierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa:

1. zasady w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
2. zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową,
3. zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

III. DEFINICJA PRZEMOCY.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej **przemoc to:**

„ Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1. (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art.115 § 11 ustawy z dnia 6.06.1997 r., – kodeks karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.

Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.

Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.

Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

Zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

P r z e m o c – intencjonalne działanie, nierównowaga sił, brak możliwości mediacji, naruszanie dóbr, praw osoby krzywdzonej, nierozwiązywalna bez ingerencji z zewnątrz.

K o n f l i k t – nie jest intencjonalny, siły są względnie wyrównane, jedna ze stron, nie narusza praw drugiej strony, występuje cierpienie obu stron, nie zawsze wymaga interwencji z zewnątrz, kierowane sprawy do mediacji.

Cykle przemocy:

Faza narastania napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,

Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,

Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

IV. SKUTKI PRZEMOCY.

Przemoc domowa jest problemem społecznym. Rodziny , w których dochodzi do aktów przemocy, nie funkcjonują prawidłowo. Skutkiem przemocy w rodzinie jest dysfunkcja, która skłania osoby doznające przemocy do zachowań nieracjonalnych, ujawniających się poprzez agresję, chwiejność nastrojów oraz popadanie w stany apatyczne.

Ofiary przemocy, często są uzależnione od swoich oprawców, zastraszane. W wielu przypadkach w małżeństwach gdzie do chodzi do przemocy fizycznej, dochodzi również do innego rodzaju przemocy takiej jak; gwałt, przemoc ekonomiczna, która objawiająca się tym, że ofiara nie ma możliwości podjęcia pracy lub ma ograniczony dostęp do środków finansowych co ograniczą ją przed opuszczeniem i odejściem od sprawcy. Silny wpływ na stan psychiczny ofiary przemocy ma znęcanie psychiczne, które wywołuje zaburzenia zdrowotne prowadzące do stanów nerwicowych oraz depresji ofiary.

Dzieci w rodzinach przemocowych , bardzo często są agresywne, wycofane, lękliwe, płaczliwe, popadają częściej w różnego rodzaju choroby. Mają zaburzenia emocjonalne. Częściej popadają w uzależnienia od różnych substancji psychoaktywnych.

Sprawcy przemocy stanowią grupę niejednorodną pod wieloma względami. Różni ich płeć. Przeważającą liczbą sprawców są mężczyźni, choć zdarzają się też sprawcami przemocy kobiety. W dużym stopniu przyczyną powstawania przemocy w rodzinie jest alkohol oraz środki psychoaktywne, co w efekcie prowadzi do uzależnienia. W grupie sprawców przemocy jednak dominują osoby nadużywające alkoholu. Sprawcami są również osoby, które nie mają problemu z nadużywaniem alkoholu. Nie istnieje żaden związek przyczynowy pomiędzy uzależnieniem a stosowaniem przemocy.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w swoich założeniach ma na celu kompleksowe działania ukierunkowane na ochronę ofiar przemocy jak również na edukację osób stosujących przemoc, korygowanie ich agresywnych zachowań oraz na podnoszenie świadomości lokalnej społeczności na temat przyczyn i skutków przemocy domowej.

Realizację programu ma cechować systematyczność, wielopoziomowy system przeciwdziałania przemocy, oparty na wyspecjalizowanych zasobach instytucjonalnych pomiędzy którymi istnieje relacja współpracy.

Pomoc rodzinom dotkniętych przemocą, opiera się o diagnozę problemów uwzględniając skalę zjawiska przemocy domowej, oferty placówek i instytucji działających na rzecz ofiar przemocy oraz kompetencje i doświadczenia osób pomagających ofiarom przemocy domowej.

Kluczowe znaczenie ma praca zespołowa, koordynacja działań i współpraca. Priorytetem w działaniach pomocowych jest kompleksowe podejście do sytuacji w jakiej znajduje się rodzina z problemem przemocy poprzez tworzenie sieci współpracy opartej o działania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych utworzonych dla każdej rodziny indywidualnie.

Interdyscyplinarny system pracy, zapobiega powielaniu działań przez poszczególne służby, co ogranicza negatywne skutki przemocy domowej na przyszłość. Praca w zespole daje możliwość uzyskania szerszych informacji na temat rodziny oraz utworzenia planu pomocy danej rodzinie.

Program zakłada realizację celów i kierunki działań oraz budowanie i udoskonalanie współpracy pomiędzy instytucjami i osobami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy domowej.

VI. CELE PROGRAMU

Podstawowym celem programu jest przeciwdziałanie i zmniejszanie skali zjawiska przemocy domowej oraz udzielanie wsparcia ofiarom przemocy na terenie Gminy Sława.

CEL – nazwa i opis celu	Kierunki działań	Jednostki odpowiedzialne za realizację
Cel 1. Podnoszenie poziomu wiedzy na temat przemocy domowej i możliwości uzyskania pomocy.	Prowadzenie poradnictwa wspierania ofiar przemocy. Rozpowszechnianie informacji o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy ofiarom przemocy domowej. Prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych adresowanych do społeczności lokalnej.	OPS, Zespół Interdyscyplinarny. GKRPA, Policja,
Cel 2. Zwiększanie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową. Praca grupowa na rzecz rodzin doświadczających przemocy. Pomoc psychologiczna i terapeutyczna dla ofiar przemocy.	OPS, Zespół Interdyscyplinarny d/s przeciwdziałania przemocy domowej, Policja Punkty Konsultacyjne, Służba Zdrowia.
Cel 3. Podnoszenie kompetencji kadry, służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.	Szkolenie kadr w zakresie pomocy ofiarom przemocy. Udział w konferencjach, naradach oraz wymiana doświadczeń w pracy z rodzinami doświadczającymi przemocy.	OPS, pracownicy socjalni. Policja, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej.
Cel 4. Edukacja osób stosujących przemoc.	Praca socjalna ze sprawcami przemocy. Psychoterapia, kierowanie sprawców na zajęcia korekcyjno – edukacyjne.	OPS, Punkty Konsultacyjne, Zespół Interdyscyplinarny, PCPR Wschowa.
Cel 5. Ochrona Ofiar Przemocy Domowej.	Budowanie form pomocy dla ofiar przemocy domowej. Pomoc prawna. Bezpłatna pomoc psychologiczna i terapeutyczna i socjalna	OPS, Punkty Konsultacyjne, Hostele, Zespół Interdyscyplinarny

V. ZADANIA SŁUŻB POWOŁANYCH DO NIESIENIA POMOCY OFIAROM PRZEMOCY W RODZINIE

INSTYTUCJA	ZADANIA DO REALIZACJI
Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławie.	1. Wszczęcie procedury Niebieskiej Karty. 2. Diagnoza sytuacji i potrzeb rodziny dotkniętej przemocą. 3. Udzielanie informacji ofiarom przemocy o: - uzyskanie pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia tych instytucji. - pomoc dzieciom doznającym przemocy przez instytucje do tego powołane. - uzyskanie wsparcia finansowego . 4. Organizowanie dostępu do pomocy medycznej. 5. Prowadzenie rozmów ze sprawcą przemocy. 6. Udział w pracach zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych. 7. Monitorowanie rodziny objętej procedurą Niebieskiej Karty.
Punkty Konsultacyjne na terenie gminy Sława	1. Motywacja do podjęcia terapii. 2. Bezpłatna pomoc psychologiczna, 3. Bezpłatna pomoc terapeutyczna. 4. Motywacja sprawców przemocy do podjęcia terapii.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławie	1. Wszczęcie procedury Niebieskiej Karty. 2. Motywacja osoby z problemem alkoholowym do podjęcia leczenia odwykowego przeciwalkoholowego. 3. Udział w posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych i Zespole Interdyscyplinarnym. 4. Kierowanie wniosków do Sądu w sprawie leczenia odwykowego przeciwalkoholowego.
Placówki Oświaty	1. Wszczęcie procedury Niebieskiej Karty. 2. Udział w grupach diagnostyczno - pomocowych i posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego. 3. Podejmowanie działań informacyjnych w zakresie przeciwdziałaniu przemocy domowej wobec dzieci ofiar przemocy.
Służba Zdrowia – lekarz pierwszego	1. Wszczęcie procedury Niebieskiej Karty.

kontakty, pielęgniarki szkolne i środowiskowe, szpitale, służba medyczna.	2. Udział w posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych i Zespole Interdyscyplinarnym. 3. Wydawanie zaświadczeń o stanie zdrowia ofiary przemocy, doznających obrażeń wskutek przemocy. 4. Udzielanie pierwszej pomocy medycznej ofiarom przemocy domowej.
Zespół Interdyscyplinarny	1. Przyjmowanie Niebieskich Kart, od instytucji oraz wniosków dotyczących przemocy domowej od pracowników socjalnych. 2. Tworzenie i analizowanie bazy danych przemocy domowej oraz monitorowanie ich realizacji. 3. Prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy. 4. Ochrona osób w podeszłym wieku przed przemocą domową. 5. Powołuje grupy diagnostyczno – pomocowe i nadzoruje prace grup diagnostyczno - pomocowych 6. Rozpowszechnianie informacji w środowisku o instytucjach osobach udzielających pomocy ofiarom przemocy.
Policja	1. Wszczęcie procedury Niebieskiej Karty. 2. Ochrona życia i zdrowia oraz mienia ofiar przemocy. 3. Inicjowanie i zapobieganie działań mających na celu popełnienie przestępstwa. 4. Udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych 5. Interweniowanie w sprawach awantur domowych. 6. Monitorowanie rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty. 7. Zatrzymywanie sprawców przemocy domowej, wydawanie nakazu i zakazu .

VIII. Realizatorzy programu.

- 1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławie.**
- 2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławie.**
- 3. Komisariat Policji w Sławie.**

4. Szkoły na terenie Gminy Sława.
5. Służba Zdrowia.
6. Sąd Rejonowy we Wschowie.

IX Źródła Finansowania Programu

Źródłem finansowania przedstawionego programu są środki własne Gminy Sława, przewidziane w planie finansowym Ośrodka Pomocy Społecznej w Sławie.

Realizacja wszelkich innych poczynań, mogących przyczynić się do powstrzymania przemocy domowej, a nie ujętych w niniejszym programie.

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY W SPRAWIE PRZYJĘCIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ DLA GMINY SŁAWA

W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, dokonaną ustawą z dnia 9 marca 2023 roku, o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r, poz.535). Niniejsza nowelizacja określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową i osób stosujących przemoc.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz ochrony Ofiar Przemocy Domowej, określa zaplanowane działania, których celem będzie zmniejszanie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy domowej, angażuje wiele służb, instytucji organizacji do odpowiedzialności za ich realizację.

Wobec powyższego przyjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.